

Flerohopp glasbruk

Foto: Björn Lindbom, SGU

På uppdrag av Sveriges geologiska undersökning (SGU) har miljökonsultföretaget Golder under 2017-2018 genomfört miljötekniska undersökningar, en sk huvudstudie, vid det före detta glasbruket i Flerohopp. Området kring glasbruket är förorenat av arsenik, barium, bly och antimon vilket kan utgöra en ökad hälsorisk för natur och djur samt människor som bor och vistas i området. Arbetet har finansierats med statliga bidragsmedel av Naturvårdsverket via Länsstyrelsen i Kalmar län.

Flerohopps glasbruksområde ligger i Nybro kommun i Kalmar län. Inom området byggdes ett järnbruk för myrmalm år 1725. Bruket var i drift fram till 1879. Under de efterföljande åren fanns bl.a. en stärkelsefabrik, ramsåg och bobinfabrik på platsen. Glasbruksverksamheten startade 1892 och var verksamt fram till 1960. Vid glasbruket producerades belysningsglas, glödlampor, termosglas, servisglas och kristallglas. Byggnaderna inom området revs ca 20 år efter att glasbruksverksamheten upphört. Hytt- och lagerbyggnadens tidigare läge utgörs idag av den gräsyta som återfinns centralt inom området.

Den östra delen av området användes under glasbrukstiden som tippningsplats för det

avfall som uppstod under verksamheten och stora delar av marken i detta delområde utgörs därför av glasavfall. Området har därefter även fyllts ut med massor som härrör från de rivna bruksbyggnaderna.

Undersökningsområdet har delats in i ett bruksmarksområde och ett utfyllnadsområde enligt nedanstående figur. Undersökningsresultaten påvisar förhöjda halter av typiska ”glasbruksmetaller” (arsenik, barium, bly och antimon). I bruksmarksområdet förekommer de förhöjda halterna något fläckvis, men i utfyllnadsområdet är halterna generellt höga eller mycket höga. Även prover tagna i

grundvatten visar att de högsta halterna av de flesta analyserade metallerna har uppmätts i utfyllnadsområdet. Inom bruksområdet är halterna generellt klart lägre, men förhöjda halter av arsenik och barium har uppmätts.

Den riskbedömning som genomförts visar att det föreligger en teoretisk risk med avseende på bly vid korttidsexponering inom bruksmarksområdet. För utfyllnadsområdet finns risk för kroniska, negativa effekter med

avseende på de biotillgängliga halter arsenik och bly som där föreligger inom området. För båda dessa ämnen utgör oralt intag av jord den styrande exponeringsvägen. Med avseende på akuta effekter indikerar de högsta halterna biotillgänglig arsenik i yttlig jord en risk för små barn (övergående effekter).

Vid den samlade bedömningen av riskerna inom området har läkarexpertis från Arbets- och miljömedicin deltagit.

Sammantaget visar de genomförda undersökningarna att det föreligger ett behov att reducera miljö- och hälsoriskerna kring det fd glasbruket. Särskilt gäller detta utfyllnadsområdet. De åtgärdsmetoder som först och främst anses lämpliga för att reducera eller eliminera dessa risker är urschaktning av förorenade jordmassor eller glasavfall samt deponering på en extern mottagningsanläggning. Länsstyrelsen i Kalmar län kommer att söka statsbidrag för att låta genomföra en sanering av området. När detta kan ske är i dagsläget oklart, eftersom det till stor del beror på medelstillgång på Naturvårdsverket.

Översiktskarta över glasbruksområdet visande bruksmarks- resp utfyllnadsområde

Vill du ha mer information ta gärna kontakt med

Björn Lindbom, SGU, tel 070-5214438

David Lokrantz, Länsstyrelsen i Kalmar län, tel 010-2238589

Malin Ekstedt, Nybro kommun, tel 0481-45366